

РОЗВИТОК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ – ШЛЯХ ДО «СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ» ОСВІТИ

Інтеграція України у світовий освітній простір, модернізація національної освіти в світлі Болонського процесу вимагають значних змін у підготовці майбутніх фахівців на всіх рівнях навчального процесу. Дотримання європейських стандартів потребує нового підходу особливо у визначенні ключових компетентностей [1].

Реформація освіти зумовила бурхливий розвиток вітчизняної педагогічної науки у значенні компетентнісного підходу до підготовки фахівців. Питаннями компетентнісного підходу у навчанні займаються сучасні вітчизняні та зарубіжні дослідники, зокрема А. А. Гармаш, І. А. Зимня, С. Ф. Клепко, В. В. Краєвський, В. І. Луговий, А. К. Маркова, Л. М. Мітіна, О. В. Овчарук, Дж. Равен, Ю. М. Рашкевич, М. Ф. Степко, А. В. Хуторський та ін.

Компетентності являють собою динамічне поєднання когнітивних і метакогнітивних умінь і навичок, знань і розуміння, міжособистісних, розумових і практичних умінь і навичок і етичних цінностей. Розвиток цих компетентностей є метою усіх навчальних програм, компетентності розвиваються в усіх навчальних дисциплінах і оцінюються на різних етапах програми.

Терміни «студентоцентрована освіта» або «студентоцентроване навчання» з'являються в науковому просторі у зв'язку з болонськими перетвореннями системи освіти. Під час студентоцентрованого навчання викладач покликаний забезпечити як збереження свого рольового статусу, так і вищий рівень консультування і мотивування тих, хто навчається, у питаннях відбору інформації, її джерел, організації адекватних навчальних ситуацій, ліквідації виявлених прогалин. Це передбачає високу мотивацію студентів до навчання, яка формується не лише в академічній сфері. У новому підході робиться наголос на результати навчання, які є головним підсумком освітнього процесу з точки зору дійсно набутих знань і їх розуміння, а не лише тільки засобів і методів навчання, які використовуються викладачами для досягнення певних результатів [2]. Студентоцентроване навчання стимулює розвиток методичного, організаційного і технологічного забезпечення, а також зміну ролі викладача. Студентоцентрована освіта з її акцентуацією на набуття протягом навчання відповідних компетентностей жодною мірою не протирічить таким перевагам вищої освіти, як фундаментальність і універсальність. У низці джерел підтверджується той факт, що студентоцентроване навчання передбачає розширення прав і можливостей тих, хто навчається, розробку нових підходів до викладання і навчання, навчальних програм, що відбивають практичний бік реалізації компетентнісного підходу у вищій освіті [3].

Література

1. Біла книга національної освіти України / Акад. пед. наук України [Т. Ф. Алексєєнко [та ін.]; за ред. В. Г. Кременя. – К., 2009. – 376 с.
2. Байдєнко В. І. Модернізація професіонального образования: современный этап / Владимир Иванович Байдєнко. – М. : Просвещение, 2002. – 233 с.
3. Борисєнков В.П. Значение своеобразия и оригинальности в культуре и человеке в условиях глобализации / В.П. Борисєнков // Славянская педагогическая культура. – 2010. – № 9. – С. 5–6.

Саркісова О.Ю., к.п.н.,
доцент кафедри педагогіки та психології

РЕАЛІЗАЦІЯ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ У НАВЧАННІ ЗАСОБОМ УПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасна освіта має бути випереджальною, гнучкою та індивідуалізованою за змістом і технологіями. Це стає можливим, коли навчальна та освітня діяльність ґрунтується на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей кожної особистості. Таким чином, виникає потреба в створенні нової філософії освітньої діяльності, нових принципів організації навчального процесу, нового типу відносин між викладачем і студентом (особистість студента має формуватися у вільних відносинах), нових технологіях опанування знань, розуміння необхідності навчання та особистісного розвитку на протязі всього життя